

Byrokratian hyödyntäminen maatala- ja maaseutuyrityksen toiminnassa ja johtamisessa, Maito/liha-työryhmän yhteenveto 16.4.2018

Tavoitteita:

- **Luottamus viljelijään palautettava**
- **Elintarviketuotannon turvaaminen Suomessa**
- **Yhdet tiedot, yhteen kertaan, yhteen paikkaan**

1. esitys

1.1. Eläinrekisteri keskeinen järjestelmä, jota hallinnoidaan tilalla Minun Maatilani – sovelluksella

- Minun maatilani – sovelluksen kautta kaikki tarvittavat tilan tiedot, joista tuottaja, neuvojat ja tarkastaja saisivat omilla luvituksilla tarvitsemansa tiedot, toimivat RAJAPINNAT, viljelijän oikeusturva huomioituna

– Nautarekisterin kehittäminen jatkuu Mtech ja Evira yhteistyössä.

2. esitys

2.1. Eläimestä tulee tehdä syntymä, siirto- ja poistoilmoitukset 7 päivän sisällä.

- Eläinrekisteri EP&Na 1760/2000 art.7.1

- *Kunkin eläintenpitäjän on ilmoitettava siitä lähtien, kun ATK-pohjainen tietokanta on täysin käyttökunnossa, toimivaltaiselle viranomaiselle jäsenvaltion vahvistaman ajan kuluessa, joka on vähintään kolme päivää ja enintään seitsemän päivää, kaikki eläinten siirrot tilalle ja tilalta sekä kaikki tilalla tapahtuvat eläinten syntymät ja kuolemat sekä näiden tapahtumien päivämäärät.*

- Eläinluettelo EP&Na 1760/2000 art. 7.4

- *Kunkin eläinten pitäjän on pidettävä ajan tasalla olevaa rekisteriä (EP&Na 1760/2000 art 7.1). Rekisterin on oltava toimivaltaisen viranomaisen käytettävissä tämän hyväksymässä, **manuaalisessa** tai ATK-pohjaisessa muodossa kolme vuotta, jona aikana kyseisellä viranomaisella on milloin tahansa oltava pyynnöstään pääsy rekisteriin.*

- **Kansallisesti säädetty**, että eläinilmoitukset tulee kirjata eläinluetteloon 3 pv:n sisällä ja rekisteriin 7 pv:n sisällä. Jos tila käyttää vain sähköistä eläinrekisteriä, ilmoitukset tulee tehdä silloin 3 pv:n sisällä. Eläinluettelo ei tällöin tarvitse täyttää.
- esitys
- **Ilmoitusaika tulee säätää kansallisesti 7 vuorokauteen kaikkien eläinilmoitusten osalta riippumatta siitä, että pitääkö manuaalista vai sähköistä järjestelmää.**

3. esitys

3.1. Eläinluettelo tulee lakkauttaa

- **Rekisteri ja luettelo ovat identtiset, joten päällekkäistä kirjanpitoa ei tarvita**
 - **Suomessa on niin kattava sähköinen ATK-järjestelmä, että viljelijät katsovat eläinluettelon turhaksi.**
- Komission puolelta nähdään eläinluettelo tärkeänä.
 - Kun Eviraan siirretään eläinrekisterin hallinta kokonaan (Mtechiltä), tarvitseeko viranomaisilla olla sekä luettelo että rekisteri käytössä.

Toimenpiteet:

- MMM:n mukaan eläinluettelo ei voi lakkauttaa, mutta uuden ohjelmakauden myötä on alempiasteisten säännösten perkaaminen käynnissä. Lisävaatimuksia on EU-tasolta pitopaikkakohtaiseen eläinpaikkaluettelon pitämiseen.

- MMM esitys komissiolle, jos tekee syntymä-, poisto- ja siirtoilmoituksen 7 vrk kuluessa, ei tarvita eläinluettelo. Jos viljelijä on sairaalassa tai vakavasti sairas, ilmoittamatta jättämisistä ei tule sanktiota.
- **Suomen/MMM tahtotila on, että eläinluettelosta on luovuttava niiden maiden osalta, joilla on sähköinen rekisteri. Suomi on tehnyt vahvasti vaikuttamista asian suhteen.**

4. Esitys

4.1. Viljelijä ilmoittaa poistettavat eläimet välittäjälle ja välittäjä vahvistaa alkuperäkyselyn perusteella haettavat eläimet.

Autossa automaattilukija identifioi eläimet (E-merkit) ja tunnistaa autoon lastattavat ja sieltä vastaanottavalle taholle poistetut eläimet.

- **Teurastamon/Välittäjän tulee tehdä kaikkien nautojen myynti-, siirto- ja poistoilmoitukset eläinrekisteriin.**
 - **Tilojen välisessä eläinkaupassa nykyinen käytäntö.**
-
- **On sovittu, että asiaa poisto- ja siirtoilmoitusten teurastamojen tehtäväksi siirtämiseksi vie eteenpäin MTK:n lihavaliokunta yhdessä teurastamojen kanssa.**

5. esitys

5.1. Kaikki korvamerkit (pää- ja apumerkki) etäluettaviksi

- E-merkki on mahdollista määrätä pakolliseksi 2019.
- Viljelijöiden mielestä kotieläintiloilla E-merkeistä ei ole mitään hyötyä. Jos poisto- ja siirtoilmoitukset saadaan teurastamojen kautta tehtäväksi, viljelijät ovat valmiita ottamaan käyttöön E-merkit. E – merkkien tulee olla helposti luettavissa myös ilman lukulaitteita.
- Nykyinen tekniikka mahdollistaa e-merkkien paremman luettavuuden. Mtech laittoi lisätietoa asiasta.

Toimenpiteet:

- **E-merkeistä on olemassa työryhmä, joka jatkaa korvamerkkiasian eteenpäin vientiä.**
- **Mtech laittoi tietoa e-merkkien lukumahdollisuuksista.**

6. esitys

6.1. Naseva tulee lakkauttaa.

- **Kaikki eläinlääkärit eivät käytä ohjelmaa.**
 - **Päällekkäisistä järjestelmistä päästävä eroon = kustannussäästö**
-
- Työryhmän viljelijäjäsenet vastustavat Naseva-järjestelmää, mm. hoito- ja lääketietojen on vaikea kirjata Nasevaan. Viljelijöiden mielestä lääkkeiden ja hoitojen kirjaaminen Nasevaan on eläinlääkärien tehtävä, mutta todettiin, että tuottaja on edelleen vastuussa tietojen oikeellisuudesta järjestelmässä.
 - Todettiin, että kaikki eläinlääkärit eivät kirjaa tietoja Nasevaan.
 - Eläinlääkäreillä on laskutusohjelma, josta on rajapinta Nasevaan.

Toimenpiteet:

- Viranomaisen mielestä Nasevan kehittäminen olisi järkevää. Mtech on mielellään mukana keskustelussa.
- Nasevan ja Minun Maatilani välille on rakenteilla yhteinen kirjautumispolku. Käytännössä tämä tarkoittaa, että yhdellä kirjautumisella pääsee kumpaankin järjestelmään (Naseva tai Minun maatilani).
- **MTK:n maitovaliokunta kutsuu koolle palaverin Nasevan jatkosta ja jatkaa asian eteenpäin viemistä.**

7. esitys

7.1. Verokirjanpidosta löytyvät kuitit tulee riittää dokumentoinniksi. Kaikesta turhasta dokumentoinnista päästävää eroon.

- Byrokratian purku on edennyt – raportti, s. 18-19

Ote Eviran kirjaamisvaatimusten oppaasta:

*”Kirjaamisvaatimusten mukaisia muistiinpanoja, tositteita ja asiakirjoja ei tarvitse säilyttää yhdessä kansiossa tai tiedostossa. Vaadittavat tiedot voivat olla tallennettuna sähköisesti tai paperilla ja sijaita eri tietolähteissä. Niiden ei tarvitse muodostaa omaa erillistä kokonaisuutta. Monet kirjaamisvaatimuksista täyttyvät, kun säilytät osto- ja myyntitositteet, lohkokohtaiset muistiinpanot, teurastustiedot, tarkastuspöytäkirjat ja näytteiden tutkimustulokset. **Jos olet tallentanut tietoja kirjaamisvaatimusten vaatimalla tarkkuudella tilan laaturjestelmään, eläinten terveydenhuollon seurantajärjestelmään tai verokirjanpitoon, ei niitä tarvitse kirjata toistamiseen. Täydennä kuitenkin näistä järjestelmistä puuttuvat kirjaamisvaatimusten mukaiset tiedot muihin muistiinpanoihin. Säilytä kirjaamisvaatimusten mukaisia tietoja siten, että valvontaviranomainen voi ne tarvittaessa tilakäynnillä helposti tarkastaa.***

Ratkaisu esimerkiksi:

- **7.1. Rehukirjanpito:**
- **Rehureseptit löytyvät virallisilta rehualan toimijoilta. Tilojen välisessä kaupassa riittää verokirjanpidosta löytyvä kuitti.**
- **7.2. Eläinlääkintä: Verokirjanpidosta löytyvät kuitit ja lääkeluovutuslomake.**
- **7.3. Teurastus-, välitys-, raadonkeräily- ja maidonkeräilykuiteissa olevat tiedot löytyvät verokirjanpidosta.**

7.1. Rehukirjanpito: Rehureseptit löytyvät jo virallisilta rehualan toimijoilta. Tilojen välisessä kaupassa riittää verokirjanpidosta löytyvä kuitti.

Toimenpiteet:

- Evira toteaa, että rehulainsäädäntö ei edellytä esimerkiksi rahtikirjojen säilyttämistä, mutta sisältää vaatimuksia tilalle hankittujen rehujen tietojen kirjaamisesta. Tilalle hankitun rehun rahtikirjan säilyttäminen on yksi keino täyttää vaatimus tilalle hankitun rehun toimittajan, nimen, toimituspäivän, määrän sekä rehuvaraston tunnisteiden kirjaamisesta. Rehun rahtikirjan sisältämistä tiedoista on myös hyötyä rehun jäljittämisessä, mikäli eläimiä epäillään sairastuneen tilalla rehun takia.
- Rehuvaraston tunnisteiden kirjaaminen tulee **kansallisesta** lainsäädännöstä. (Raision v. 2009 sattuneen yksittäisen tapahtuman takia) Rehuvaraston tunnistetiedon säilyttäminen 5 vuotta tulee asetuksesta. Tunnistetieto kirjataan rahtikirjoihin.
- **Rehualan toimijoille ehdotetaan, että rehulaskuun laitetaan rehuvaraston tunnistetieto.**
- **MTK:n lihavaliokunta yhdessä MTK:n eläinlääkärin kanssa kokoaa tarvittavan työryhmän ja vie asiaa eteenpäin.**

- **7.2. Eläinlääkintä: Verokirjanpidosta löytyvät jo kuitit ja lääkeluovutuslomake.**
- Kokonaisuutena lääkintäkirjanpito teettää paljon työtä tiloilla.
- Tilat säilyttävät lääkeluovutuslomakkeet, mutta samojen asioiden kirjaaminen moneen paikkaan ei ole tarpeen ja on turhaa työtä.
- Antibioottitesteistä: Lainsäädäntö ei edellytä antibioottitestien tekemistä tiloilla, koska testejä ei lainsäädännössä edellytetä tehtäväksi, ei niiden tulosten kirjaaminenkaan ole vaatimuksena.

Toimenpiteet:

- **MTK:n maitovaliokunta kutsuu koolle palaverin Nasevan kehittämiseksi ja samalla vievät eteenpäin lääkekirjanpidon yksinkertaistamista.**

8. esitys

8.1 Valvontakäynnistä ilmoitettava aina vähintään 48 h ennen valvontaa

- Byrokratian purku on edennyt – raportti, s. 54 ja sivut 14-16
- Tukivalvonnasta voidaan ilmoittaa EU-säädösten mukaan etukäteen, jos ennalta ilmoittaminen ei vaaranna tarkastuksen tarkoitusta. Jos tarkastuksesta ilmoitetaan tuenhakijalle etukäteen, ilmoittamisessa on pyrittävä mahdollisimman lyhyeen ilmoitusaikaan.
- Eläinperusteisten tukien valvonnasta saa ilmoittaa EU-säädösten mukaan enintään 48 tuntia ennen valvonnan suorittamista. Jos eläinperusteisten tukien valvonnan yhteydessä suoritetaan myös täydentävien ehtojen paikalla tehtävä tarkastus, tarkastuskäynnistä ei voida ilmoittaa ennalta, mikäli täydentäviin ehtoihin sovellettavassa lainsäädännössä edellytetään ilman ennakoilmoitusta suoritettavaa tarkastuskäyntiä.
- Peltoalaperusteisten tukien valvonnasta voidaan EU-säädösten mukaan ilmoittaa enintään 14 vrk ennen tarkastuskäyntiä.

- On keskusteltu, että valvonnasta tulee ilmoittaa ennakolta, jolloin valvontatilanteesta tulee sujuvampi sekä valvojalle että valvottavalle tilalle.
- Tuottajalla pitää olla mahdollisuus olla mukana valvontakäynnillä. Lomittajien työnkuvaan ei kuulu olla valvonnassa mukana olo.

8.2. Ensimmäinen valvontakäynti tulee olla neuvonnallinen ja kaikissa viljelijätukien valvonnoissa tulee soveltaa ns. varhaisen varoittamisen järjestelmää.

Byrokratian purku on edennyt – raportti, s. 52 ja sivut 13-14

- **Maaseutuvirasto:**
 - Tukivalvonnoissa EU-säädökset eivät mahdollista neuvonnallista valvontakäyntiä.
 - EU-säädökset eivät anna mahdollisuutta varhaisen varoituksen järjestelmän kaltaisen järjestelmän soveltamiseen muualla kuin täydentävien ehtojen valvonnoissa. Sen sijaan vuodesta 2016 alkaen voidaan soveltaa lievennystä ensimmäisen kerran pinta-alaerosta aiheutuvaan sanktioon osassa suoria ja osarahoitteisia tukia (ns. keltainen kortti).
- **Elintarviketurvallisuusvirasto:**
 - Varhaisvaroitusjärjestelmää voidaan soveltaa silloin, kun täydentävien ehtojen laiminlyönti todetaan vähäiseksi. Laiminlyöntiä arvioitaessa otetaan huomioon sen vakavuus, laajuus ja kesto.
 - Jos vähäinen laiminlyönti on sellainen, että se voidaan korjata jo valvontakäynnin aikana, asia merkitään kunnossa olevaksi havaintopöytäkirjalle.
 - Vuodesta 2017 alkaen eläinten merkinnän ja rekisteröinnin (ID) ilmoitusviiveiden arvioinnissa on voitu käyttää ns. inhimillisen erehdyksen perustetta arvioinnissa. Tällöin vähäiset myöhästymiset eläinten rekisteröinnissä eivät aiheuta tukimenetyksiä. Muihin ID-valvontavaatimuksiin ei voida soveltaa inhimillisen erehdyksen perustetta ja siksi niissä havaitut laiminlyönnit arvioidaan normaaliin tapaan.

- Huomautettavat asiat tulisi olla mahdollisuus korjata ilman sanktioita ja seuraamuksia sovituissa määräajassa.

Toimenpiteet:

- Toistaiseksi neuvonnallisuus ei ole mahdollista.
- Tulevalla ohjelmakaudella viljelijöiden oikeusturva on parantumassa esim. korjausmahdollisuus ensimmäisen valvonnan jälkeen. Täydentäviin ehtoihin on tulossa helpotuksia.

8.3. Tukiseuraamuksissa kotieläin ja peltopuoli tulee erottaa toisistaan.

Byrokratian purku on edennyt – raportti, s. 53 ja 16

Toimenpiteet:

- Suomi/MMM on esittänyt komissiolle, että kotieläinpuoli ja peltopuoli erotettaisiin toisistaan täydentävissä ehdoissa.

8.4. Valvontojen yhdistäminen

- Valvontojen yhdistämistä on mietitty paljon ja on osin toteutettukin, mutta valvojen työskentely eri organisaatioissa vaikeuttaa valvontojen yhdistämistä.
- Valvontojen yhdistäminen voi tuoda tullessaan mammuttivalvontoja ja aiheuttaa sen, että valvonnoista ei voida ennalta ilmoittaa.
- Tulee erottaa, mikä on Eviran täydentävien ehtojen valvontaa, substanssivalvontaa ja mikä Mavin tukivalvontaa. Esim. kaikki tilan eläintukien valvonnat tehdään aina yhdellä kertaa, joten yhden valvontakäynnin aikana on saatettu valvoa esim. nautapalkkio, lypsylehmäpalkkio, EHK ja alkuperäisrodut. Jos lisäksi tila on vielä Eviran ID-valvontaotannassa, tilalla on saatettu tehdä yhteensä 5 valvontaa samalla kertaa.
- **Tulee miettiä tarkkaan, missä laajuudessa valvontojen yhdistäminen on tarpeellista ja missä laajuudessa se voi olla taakaksi viljelijälle.**
- Luomupuoli on vastustanut, että tuotantotarkastus ja muiden tukien tarkastus tehtäisiin samalla kertaa.

Muut kehittämiskohteet

Byrokratian purku on edennyt – raportti, s. 5-8.

- EU-lainsäädännön ylittävistä kansallisista vaatimuksista tulee luopua.
- Toimivat yhteiset tietojärjestelmät ja niiden luvituksilla olevat käyttöoikeudet viljelijän oikeusturva huomioiden
- Eläinyksikköjen laskentatapa tulee yhdenmukaistaa.
- Lakien valmisteluun tulee varata enemmän aikaa ja viljelijöiden edustus työryhmiin jo lakien valmisteluvaiheessa.
- Täydentävien ehtojen valvontaehdot tulee muuttaa kohtuullisiksi tällä ohjelmakaudella ja uuden ohjelmakauden valmistelussa nykyisen kaltaisesta tukimallista on päästävä eroon.
- Kirjaamis- ja dokumentointivaateista, joilla ei ole merkitystä elintarviketurvallisuuteen tai jäljitettävyyteen, tulee luopua. Pälletäkkäisestä dokumentaatiosta tulee myös luopua. Digitaalinen kirjaaminen ei vähennä byrokratiaa.

- **Vain sellaisilla asioilla, joilla on jotain todellista vaikutusta elintarviketurvallisuuteen tai jäljitettävyyteen on pidettävä kirjaa. Kaikista vapaaehtoisista järjestelmistä tulee luopua.**
- **Luottamus viljelijään tulee palauttaa.**